

DTİK Strateji Çalışması Bilgilendirme Toplantısı

Ekonomi Bakanlığı Müsteşar Yrd Sayın Hüsnü Dilemre,

DEİK ve DTİK İcra Kurulu Üyelerimiz,

DTİK Bölge Komitelerimizin Değerli Başkan ve Üyeleri,

Uzun sayılabilecek bir aradan sonra, sizlerle birlikte olmaktan duyduğum memnuniyetle, hepinizi saygıyla selamlıyorum, hoş geldiniz.

2017 yılında, o dönemde yine DTİK Başkanlığım sırasında, yurtdışında yaşayan soydaşlarımız, yaygın ifadesiyle “Diasporamız” ile ilgili olarak, DTİK’in fonksiyonunun ve geleceğinin; Ekonomi Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, YTB, Yunus Emre Enstitüsü, TİKA, Göç Vakfı gibi tüm paydaş kurumları da dahil ederek, her yönüyle masaya yatırılıp tartışılması gerektiğine inanarak başlattığımız çalışmanın, sonuç oturumu için bir aradayız.

Bu çalışma için, bir çok kurumla görüştükten sonra, Prof. Oğuz Babüroğlu Hoca ile devam etmeye karar verdik. Makul bir süre ve DEİK kaynaklarından, azımsanmayacak da bir bütçe ayırdık. Konunun, önce bugüne kadarki geçmişi ve literatürde yer alan farklı çalışmalarını, farklı ülke deneyimlerini, sonra da DTİK çalışması özelinde, tüm muhataplarıyla, hem bire bir, hem de gerektiğinde gruplarla çalışılması ve olabildiğince herkesin fikrinin yer alması ana çerçevesi ile ilerlemek, kurgumuzun temelini oluşturdu.

Çalışmanın, buraya kadar anlattığım tüm aşamalarının, dönemin DTİK Başkanı olarak takipçisi oldum. MÜSİAD Genel Başkanlığı görevimi 3 Haziran’da Abdurrahman Kaan Başkanımıza devretmemden ve buna bağlı olarak da, DEİK’teki görevimden ayrılmamdan kısa bir süre sonra, sizlerin katılımıyla, konuyla ilgili sonuç değerlendirmeleri almak üzere yapılan toplantı hariç olmak üzere, sürecin içindeyim. Bu çalışma içinde, bugün burada olan ve belki de mazeretleri sebebiyle olamayan herkesin fikri var, herkese teşekkür ederim. Bugün burada ne konuşulacaksa, sizlerin, kendi ortaya koyduklarıdır.

Çalışmanın başlatıcısı, ana kurgulayıcısı ve son toplantı hariç, katılımcısı ve takipçisi olmama rağmen, ne o süreçlerde, ne de olmadığım son toplantı neticesinde ortaya koyulan yazılı döküman içinde fikri yazılmayan tek kişinin ben olduğumu da, yeri gelmişken ifade etmek isterim.

Bugün, o aşamaları tamamlanmış, son toplantıda şekillenmiş, DEİK ve tekrar DTİK Başkanı olarak göreve başladıktan sonra, DTİK İcra Kurulu Üyeleri olarak biraz sadeleştirip toparlattırdığımız strateji çalıştayının sonuçlarını ve buna bağlı olarak, sonraki istikametimizi ve yapacağımız çalışmaları değerlendirmek için bir aradayız.

Yanlış hatırlamıyorsam, bazı arkadaşlarımız, bu konu özelinde, DTİK toplantıları için, İstanbul'a 3'üncü defa geliyor.

Sizlere, göstermiş olduğunuz bu fedakârlıktan ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim. Umarım, bunca zaman çalışmaya, beklemeye değer bir sonuç üretilmiştir ve sonuçlarından hepimiz, ülkemiz ve elbette konunun asıl ögesi DTİK Üyelerimiz, dünya üzerine yayılmış, o meşhur ifadeyle 6.000.000 Soydaşımız, gerçekten dişe değer çıktılar elde ederler.

Sayın Müsteşar Yardımcımıza da ayrıca teşekkür ederim.

Ekonomi Bakanlığımızın, kurumsal olarak, DTİK Projesinin arkasında durması, bizi motive ediyor.

Değerli katılımcılar,

Malum, dünya değişirken, toplumlar ve ekonomik yapılar da değişiyor. Bu doğrultuda, toplum ve ekonominin taleplerine cevap üreten kurumlar da, kendini yeniliyor.

Bu anlamda, 1986 yılında, Merhum Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın talimatıyla kurulan ve bugün 32 yılı geride bırakan DEİK, Aralık 2014'de, yeni dönemin ihtiyaçlarına cevap üretebilmek için, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatı ve Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekçi'nin çizdiği çerçeve içinde, yeniden yapılandırıldı.

Bu vesileyle, kuruluşundan bugüne kadar, bu çatı altında, her ne sıfatla olursa olsun beraber olduğumuz, DEİK'e destek olan, görev yapan, herkese teşekkür ediyor, vefat edenlere, Allah'tan rahmet diliyorum.

İzninizle, önce, DEİK'le ilgili olarak, Eylül 2017'den başlayıp, bugüne kadar geçen sürede neler yaptık, kısaca bahsetmek istiyorum.

Öncelikle, Kurumlarda, devamlılık esastır. Dünü, bugünü, yarını diye ayırımlar yoktur. Dün, hep beraber çalıştık, eksiğiyle de fazlasıyla da, ortaya koyulanların hepsi bize aittir. Bugün, dün yaptıklarımızdan daha iyisin yapmak için çalışıyoruz. Yarın da, bugün yaptıklarımızdan daha iyisini yapmak için çalışacağız veya görevde kimler varsa, onlar, bunun için çalışacaklar.

DEİK olarak, Türkiye’de mukim, yurt dışı ile; ithalat, ihracat, müteahhitlik, hizmet sektörü dahil, her türlü ticari faaliyete sahip üyeleri yapılandırdığımız, 143 İş Konseyi ile faaliyet gösteriyoruz.

Bu İş Konseylerinin 144.sü olan DTİK ise, yurt dışında mukim, ülkemiz ile ilgili ticari faaliyeti olan veya olmayan, ama gönlünde ülke sevgisi var olan, İşadamı, Profesyonel, akademisyen, sanatçı, sporcu, STK temsilcilerinin bir araya geldiği, özel bir İş Konseyimiz.

Bilinen veya bilindiğini düşündüğümüz bu detayı, bir defa daha dikkatinize sunmak istedim.

Dönelim, tekrar DEİK yapılanmasında gerçekleştirdiğimiz değişikliklere.

Önceki haftaya kadar, DTİK ile beraber, 143 İş Konseyimiz vardı. Togo İş Konseyinin kuruluş anlaşmasıyla beraber, henüz Başkanı ve Üyesi olmasa da, sayımız 144 oldu.

Ben, Ömer Cihat Başkanımızdan DEİK Başkanlığı görevini, 22 Eylülde devraldım ve normal şartlarda yapılan planlamaya göre, 9 Ekim’de, DTİK dışındaki İş Konseylerinin seçimleri başlayacaktı. Yeri gelmişken, Cihat Başkan’ımıza da, 3 yıllık süreçteki çalışmaları için teşekkür ederim.

Ancak, gördük ki, Yönetmeliğimizde bir değişiklik gerekiyordu ve bu değişiklik seçimlere yetişemezdi, onun için, mecburen seçimleri erteledik.

Bu ertelemeyi fırsat bilerek, aslında 2015 yılında başlattığımız DEİK Strateji çalışmasının sonuçlarını da göz önüne alarak, kurumlarda devamlılık esastır prensibinden de hareketle, yapımızı masaya yatırdık.

DEİK’te de, 6 Bölgede faaliyet gösteriyoruz ve üyelik, orada da DTİK’te olduğu gibi, Bölge Bazlı idi. Ülke bazlı İş konseylerimiz vardı ama, bölge bazlı yapınma vardı. Bölge üyeleri, ilgilileri olsa da olmasa da, o bölgedeki ülke İş konseylerinin tümünde, seçme ve seçilme hakkına sahipti. Bunun mahsurları olduğunu gördük ve değiştirdik.

Devamla, yeterli Üyesi olmayan İş konseylerine Gruplama şartı getirdik. Büyük ülkelere, alt İş Konseyi kurabilme imkanı verdik. Çok önemli bir değişiklik olarak da, İş Konseylerine, kendi bütçelerini, kendi belirleyecekleri şekilde harcama yetkisi verdik.

Bütün bu süreçlerle ilgili önemli bir detayı da, vurgulayarak açıklamak isterim.

Maalesef, bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmanın yaygın olduğu zamanlardan geçiyoruz. Bir kişiyle ilgili olarak, arkasından yapılan bir konuşmanın, eğer konuşulan konu doğru ise gıybet, yanlış ise iftira olduğunu bilip, uygulamayan bir zihin dağınıklığı yaşanıyor toplumda.

DEİK'in yaklaşık 3,5 yıl önce yaşadığı dönüşüm sürecinin belirleyicisi, Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekçi'dir.

DEİK'te, önce bir Başkan değişimi, sonra seçim ertelemesi ve yönetmelik değişikliği gündeme gelince, bazı kapalı ortamlarda, "müdahale oluyor" söylemleri dile getirilmeye başlandı.

Şunu, açık yüreklilikle ifade etmek isterim.

DEİK'te, sadece Başkan, Bakan oluruyla atanıyor veya görevden alınıyor, onun dışında, Yönetim Kurulu ve İş Konseyleri, siz de biliyorsunuz, seçimle göreve geliyor. Başkan değişimi, bu çerçevede bir tasarruftur, zamanı gelince, aynı değişim yine yaşanacaktır.

Özellikle, son İş Konseyleri Genel Kurulu seçimimiz ise, adı üstünde, dört başı mamur bir seçim idi.

Seçimlerin ertelenmesi, tamamen teknik bir ihtiyaçtan kaynaklanmıştı ve kaçınılmazdı. Konu önemli olduğu için, Sayın Bakana elbette bilgi verdik, ama, talep tamamen bizden geldi.

Seçimin ertelenmesine sebep olan Yönetmelik Değişikliğini de, tamamen teknik ihtiyaçlarımızı karşılamak için; Genel Sekretaryamız, Başkanlık Divanı Üyelerimiz, İcra Kurulumuz, Yönetim Kurulumuz ve İş Konseyi Başkanlarımızla, biz hazırladık ve Sayın Bakanın onayına sunduk. Bu süreçte, Sayın Bakanın, yönetmelikteki bazı maddelerin değişiminde, önümüzü bizim düşündüğümüzden daha fazla açmanın haricinde, ek bir yönelendirmesi olmamıştır, yetki tamamen kendisinde olmasına rağmen. Şehir efsaneleri oluşturarak, anlamsız gündemler peşinde koşmak, doğru değil. Kendisine, şahsım ve Yönetimimiz adına teşekkür ederim.

Peki öyleyse, niye yaptık bütün bunları? Derdimiz neydi?

Tek bir amacımız vardı ve hala da o amacımız geçerli: İş Konseylerinin çalışmalarında Etkinliği ve Odaklanmayı arttırmak.

Yeterince çalışmayan, etkin olmayan, yeterli üyeye sahip olmayan, ifademi hoş görün, ihtiyacı karşılamak amacıyla, tabela Derneği gibi olan İş konseyleriyle, bir yere gitme şansımız yoktu.

Maalesef, aynen DTİK'te olduğu gibi, bir kaç üyeden oluşan, hatta sadece Başkanı olup Üyesi olmayan İş Konseyleri ile, ne kendimiz adına, ne de bu ülke adına bir şey üretemeyiz. Buralara neşter vurulması gerekiyordu ve eğer hala işler yürümezse, daha derin neşterler de vurulacak, hiç şüphesiz.

Ya da, eskiden beri teşkilatçılık yaparak, o İş konseyindeki görev sürem bitti, şimdi nerede Başkan olmalıyım yaklaşımıyla devam etme şansımız da yoktu.

Bu amaçla, yönetmeliğimizi değiştirdik ve 11 Ocakta, DEİK tarihinde bir ilki gerçekleştirip, 142 İş Konseyimizin tümünde, aynı gün ve aynı yerde seçimleri yaptık.

O güne kadar görev yapanlara teşekkür ediyor, yeni göreve gelenlere başarılar diliyorum.

Peki, amacımıza ulaştık mı?

Dürüstçe söyleyeyim, tam olarak ulaşamadık. Ama, bunun sebebi, yaptığımız değişikliklerin eksikliği değildi. Üye sayımız yetersizdi.

Seçime giren 142 İş Konseyimiz vardı ve Yürütme Kurullarında yer almayan 94 adet Kurucu Kuruluşu hariç tutarsak, 967 üyemiz vardı.

Bu üye yapısıyla, elde olan ölçüsünde bir hedef gerçekleşti. Şimdi amacımız, ilk planda, üye sayımızı 3 katına, 3.000 üyeye çıkarmak, sonra da, 5 katına, 5.000 üyeye çıkarmak.

Yapılabilir mi?

Elbette yapılabilir. Hep birlikte yapacağız.

Başka neler yaptık?

Kurumsal yapımızı güçlendirmek için:

DEİK Genel Sekreterimiz olarak, Caner Çolak Bey göreve başladı.

DEİK İnsan Kıymetleri Departmanımızı kurduk.

Bir PR ajansı ile ve bir Kurumsal Ajans ile çalışmaya başladık. Kurumsal iletişimimizde hala var olan sorunları, hızla çözeceğiz.

Bir, Algı Araştırması yapmaya hazırlanıyoruz.

DEİK içinde, tam zamanlı arkadaşlardan oluşan, bir Ekonomik Araştırmalar Birimi kuruyoruz, son aşamasına geldik.

Yetkin Hocalardan oluşan bir, Danışma Kurulu kurmak için çalışıyoruz.

Hepimiz İş adamıyız. Paramız da kıymetli, zamanımız da. Her ikisini de, bu güzel ülkemiz için yararlı şekilde kullanmalıyız. Bu, bir tercih değil, bir zorunluluk.

Sizler, her biriniz, dünyanın bir köşesinde, bin bir zorluk yaşıyorsunuz, oralardan buralara sırf bu görev için geliyorsunuz, fedakarlık yapıyorsunuz, kolay değil.

DEİK çatısı altında faaliyet gösteren 144 iş konseyinden birisi olan Dünya Türk İş Konseyi'nin de, işte tam da saydığım bu gerekçelerle, önceliklerinin belirlenmesi, stratejilerinin gözden geçirilmesi gerekiyordu. Bu çalışmayı da, az önce DEİK için saydığım çerçevede değerlendirerek başlatmıştık.

Orada saydığım konuların bir çoğu, DTİK yapımız içinde de geçerli. Yurt dışında 6.000.000 Diaspora Üyemiz var diyoruz, dürüst olalım, son Kurultayımızda, yurt dışından gelip de oy kullanan kişi sayısı 600. Yani, onbirde bir temsil var. Üstelik, önce Avrupa, sonrasında Balkanlar ve Avrasya'nın yoğunluğuna rağmen.

Bu yapıyı, bu şekilde sürdürmek, hem sizlerin değerli zamanlarına, hem de herkesin zamanına yazık etmek demektir.

Malum, Dünya Türk İş Konseyi, DEİK bünyesinde, 2007 yılında, yurt dışında yerleşik değerlerimizi bir araya getirmek amacıyla kurulmuştu.

Aradan 11 yıl geçti, az değil. Yapılanlar da az değil, ama, hedeflerimize bakınca, Türkiye'nin büyük hedeflerine bakınca, yeterli de değil. Güçlü bir Yönetim Kurulu ve Muhtar Kent gibi, Rahmi Koç gibi değerli isimlerden oluşan güçlü bir İstişare Kurulu var. Doğru şekilde değerlendirebilirsek, neler neler yapılır bu desteklerle.

6 bölgede faaliyet gösteren, komiteler aracılığı ile çalışan konseyimiz, bugüne kadar; 2009, 2011 ve 2016 yıllarında, Dünya Türk Girişimciler Kurultaylarını düzenledi.

2019 yılının sonunda yapacağımız yeni kurultayımıza, yeni yapımızın ortaya koyacağı, daha verimli bir altyapıyla gideceğiz inşallah.

Şimdi, Strateji Çalışmamızın sürecini, tekrar şöyle ana başlıklarıyla hatırlayalım:

Seçilen danışmanlık şirketi tarafından yürütülen proje, DTİK üyelerinin ve paydaşlarının katkısı ile, katılımcı bir anlayışla hayata geçirildi.

Sizler, hepiniz, bu projenin çeşitli aşamalarında yer aldınız.

Bu Strateji geliştirme projesinde, şu 2 temel hedefimiz vardı:

- DTİK'in, tüm yurt dışı girişimcilerini kapsayacak ortak akı, çözümleri ve etkin Türk lobiciliğinin gelişimini sağlayacak vizyonunu ve stratejisini oluşturmak,
- Bölgeler bazında, bu yeni vizyonu gerçekleştirecek en etkin yapılanmayı tasarlamak

Ve proje, 3 aşamada hayata geçirildi.

Projenin ilk aşamasında, DTİK vizyonunun geliştirilmesi ve yurt dışındaki Türk girişimcilerinin ihtiyaçlarının belirlenmesi için, paydaşlar ile, derinlemesine görüşmeler gerçekleştirildi.

İkinci aşamasında, bölgesel çalıştaylar düzenlenerek, DTİK'in önümüzdeki dönem çalışma öncelikleri ve kurumsal yapısının belirlenmesi için, fikir alışverişinde bulunuldu;

- Ortadoğu-Körfez ve Afrika Bölge Çalıştayı, 24 Nisan 2017'de, İstanbul'da,
- Avrasya ve Balkanlar Bölge Çalıştayı, 12 Mayıs 2017 'de, İstanbul'da,
- Avrupa Bölge Çalıştayı, 14 Mayıs 2017'de, Köln'de,
- Amerika Bölge Çalıştayı, 21 Mayıs 2017'de, Washington DC'de
- Asya-Pasifik Bölge Çalıştayı, 25 Mayıs 2017'de, Hong-Kong'da gerçekleştirildi

Bu 6 bölge çalıştayımıza, farklı ülkelerden, toplam 120 kişi katıldı.

Projenin üçüncü aşamasında ise, DTİK'in iddia sahiplerinin ve sizin katılımlarınızla, 6-7 Temmuz 2017'de, İstanbul'da, Strateji Projesi Bütünleştirme Konferansı düzenlendi.

Konferansta, bölge masaları oluşturularak, katılımcıların fikirleri ve yapılanma önerileri alındı.

Bütünleştirme Konferansına, 30 farklı ülkeden gelen katılımcı gruplar, kamu kurumları ve diğer paydaşlarla, 100'ü aşkın iş insanı katıldı.

Derinlemesine görüşmeler, bölgesel çalıştaylar ve bütünleştirme konferansında ortaya çıkan görüş ve öneriler, danışman şirket tarafından sentezlenerek rapor haline getirildi; DTİK İcra Komitesi ve DEİK Yönetim Kuruluna sunuldu.

Strateji Çalışmasının en önemli yöntemi, Ortak Akıl ile, çok farklı görüşler ve fikirler ortaya koyulmasıydı. Bu, önemli ve gerekli idi. Çünkü, kuruluşundan bu yana, DTİK üyelerinin DTİK'ten beklentilerini, bu kapsamda, ilk kez soruyorduk. Bu, çalışmanın, hepimizi heyecanlandıran ve umutlandıran bir açısı oldu. Tüm önerileri bir potada eritmek için gayret edildi. DTİK'in çatısı altında yer aldığı DEİK ile uyumlu, ama kendine has güçlü özelliklerini koruyacağı bir tarif ortaya konuldu.

Strateji raporu, DTİK İcra Komitesi tarafından nihaileştirildi.

Şair ve düşünür Nizami'nin çok sevdiğim bir sözü var: "Ölçülü ve düzenli yapılan her işin sonu, başarılı olur." DTİK olarak, yola çıktığımız günden bu yana, her işimizi ölçülü ve düzenli yapmaya gayret ediyoruz. Bu çalışmamız da, bu anlayışımızın bir ürünü.

Bugün sizlere dağıtılan kitapçık, üyelerimizin ve paydaşlarımızın dikkatine de sunuluyor.

Biraz sonra, bu nihai belgenin bir sunumu yapılacaktır.

Sonrasında, sizlerle, tekrar değerlendirme imkanı bulacağız.

Değerlendirmelerimizden sonra, strateji raporu çıktılarını, DTİK İcra Kurulu öncülüğünde, bölgesel komitelerin katkısı ve ilgili paydaşlar ve kamu kurumlarının desteği ile, şeffaf bir süreç içinde, katılımcı bir anlayış ile, uygulamaya geçireceğiz.

Değerlendirme toplantımızın son kısmında, Cumhurbaşkanlığı Başdanışmanımız ve aynı zamanda DEİK Danışmanımız Sayın Doç. Dr. Hatice Karahan da bizlere, "Küresel Ekonomik Gelişmeler" hakkında bir sunum yapacak.

Değerli Katılımcılar,

Tek bir amacımız var: diliyle, kültürüyle, gelenekleriyle, inançlarıyla var olan; yaşadığı ülkeye tüm alanlarda daha fazla katkı sağlayan bir Türk diasporası görmek.

Gurbetteki kardeşlerimizin, yaşadıkları ülkelerin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi hayatına aktif biçimde katılmaları, mutlu, müreffeh ve başarılı bireyler halinde yaşamaları için, somut projeleri uygulamaya sokmak.

Oralarda yaşayan Türk Diasporamızı, DTİK'e üye olmaya teşvik ederek, çok daha geniş temsil gücüne sahip, çok daha etkin bir Diaspora yapılanmasına sahip olmak.

DEİK olarak, faaliyetlerimizi, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, Başbakanımızın belirlediği yolda, Ekonomi Bakanımızın koordinasyonu ve desteğiyle sürdürüyoruz. 32 yıl önce kurulan DEİK, Türk Özel Sektörünün Dış Dünyaya açılan kapısında, bir platform olarak faaliyetlerini sürdürüyor.

Ortak geleceğimize, sizlerle birlikte yürüyeceğiz.

Bu yolda, Allah hepimizin yardımcımız olsun!

Bu duygularla, Poyraz bebeği ile meşgul olduğu için aramızda bulunamayan Tuğba Hanımın da selamlarını iletiyor, katılımınız için tekrar teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nail Olpak

DEİK ve DTİK Başkanı